

Sag C-501/19**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

28. juni 2019

Forelæggende ret:

Înalta Curte de Casație și Justiție (Rumænien)

Afgørelse af:

22. februar 2019

Appellant:

UCMR – ADA Asociația pentru Drepturi de Autor a Compozitorilor

Indstævnt:

Pro Management Insolv IPURL, som kurator for Asociația Culturală »Suflet de Român«

Hovedsagens genstand

Søgsmål anlagt til prøvelse af en afgørelse truffet af Curtea de Apel București (appeldomstolen i Bukarest), hvorved indstævnte Asociația Culturală »Suflet de Român« (den kulturelle forening »Suflet de Român«, herefter »indstævnte«) blev pålagt at betale et pengebeløb til appellantens UCMR-ADA Asociația pentru Drepturi de Autor (forening for ophavsrettigheder, herefter »appellanten«) for vederlag, der skyldtes for overføring til almenheden af musikværker.

Genstand og retsgrundlag for forelæggelsen

Der anmodes på grundlag af artikel 267 TEUF om en fortolkning af artikel 24, stk. 1, artikel 25, litra a), og artikel 28 i Rådets direktiv 2006/112/EF af 28. november 2006 om det fælles merværdiafgiftssystem.

Præjudicielle spørgsmål

- 1) Leverer indehavere af rettigheder til musikværker en ydelse som omhandlet i artikel 24, stk. 1, og artikel 25, litra a), i Rådets direktiv 2006/112/EF af 28. november 2006 om det fælles merværdiafgiftssystem (momsdirektivet) til arrangører af forestillinger, fra hvilke kollektive forvaltningsorganisationer på grundlag af en tilladelse – en ikkeeksklusiv licens – i eget navn, men på vegne af disse indehavere, modtager vederlag for overføring til almenheden af musikværker?
- 2) Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende, ønskes det oplyst, om kollektive forvaltningsorganisationer, når de modtager vederlag fra arrangører af forestillinger for retten til overføring til almenheden af musikværker, da handler som afgiftspligtige personer som omhandlet i momsdirektivets artikel 28, og om de er forpligtede til at udstede fakturaer med moms til de respektive arrangører af forestillinger, og om ophavsmænd og andre indehavere af ophavsrettigheder til musikværker skal udstede fakturaer med moms til de kollektive forvaltningsorganisationer, når vederlagene udbetales til dem?

Anførte EU-retlige forskrifter og påberåbt praksis fra Domstolen

Rådets direktiv 2006/112/EF af 28. november 2006 om det fælles merværdiafgiftssystem, artikel 2, 24, 25 og 28

Dom af 18. januar 2017, SAWP, C-37/16, EU:C:2017:22, dom af 14. juli 2011, Henfling m.fl., C-464/10, EU:C:2011:489

Anførte nationale forskrifter

Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal (lov nr. 571/2003 om skatter og afgifter) i den affattelse, der var gældende på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen

Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (lov nr. 8/1996 om ophavsret og beslægtede rettigheder)

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne

- 1 Appellanten er en organisation for kollektiv forvaltning af ophavsrettigheder til musikværker, der tilhører udgivere, som er juridiske personer, eller beføjede fysiske personer. Appellanten er udpeget af Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (det rumænske kontor for ophavsret) som eneste forvalter af ophavsrettigheder for overføring til almenheden af musikværker i forbindelse med koncerter, forestillinger eller kunstneriske arrangementer.

- 2 Indstævnte er en juridisk person, som udøver virksomhed inden for tilrettelæggelse af forestillinger, hvor der sker overføring til almenheden af musikværker.
- 3 Den 16. november 2012 arrangerede indstævnte en koncert og fik i denne forbindelse af appellanten tildelt en ikkeeksklusiv tilladelse/licens til anvendelse af musikværker, idet indstævnte på grundlag heraf skulle betale appellanten et vederlag i form af et beløb beregnet i overensstemmelse med licensen.
- 4 Da indstævnte kun har betalt en del af ovennævnte vederlag, har appellanten indbragt sagen for domstolene. Såvel den ret, der traf afgørelse om sagens realitet, som appeldomstolen gav appellanten medhold i sine påstande. Til forskel fra retten i første instans fandt appeldomstolen imidlertid, at den transaktion, der består i appellants modtagelse af vederlagene, ikke er en momspligtig transaktion, og at de vederlag, der skal betales for overføring til almenheden af musikværker, ikke skal pålægges moms. Følgelig nedsatte appeldomstolen det beløb, som indstævnte i første instans var blevet pålagt at betale, idet den annullerede momsbeløbet.
- 5 Både appellanten og indstævnte har iværksat appel til prøvelse af denne afgørelse ved den forelæggende ret.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 6 **Appellanten** har bestridt appeldomstolens ophævelse af indstævnets pligt til at betale moms. Ifølge appellants opfattelse gav den ikkeeksklusive tilladelse/licens, der blev indgået i henhold til retten til at tillade overføring til almenheden af værker og under udøvelse af samme ret, indstævnte eneret til at benytte ophavsrettigheder inden for rammerne af den udstedte tilladelse. Ifølge loven gives denne tilladelse mod vederlag, hvilket indebærer anvendelsen af moms, idet de vederlag, der opkræves af de kollektive forvaltningsorganisationer, udgør momspligtige transaktioner.
- 7 Appellanten har ligeledes gjort gældende, at den appellerede dom tilsidesætter princippet om afgiftens neutralitet, eftersom denne afgift, hvis opkrævningen af vederlag hos indstævnte i dennes egenskab af bruger ikke udgør en momspligtig transaktion, vil påhvile appellanten, selv om appellanten ikke er den endelige forbruger, dvs. at afgiften vil påhvile ophavsmændene til de anvendte værker. Indehaverne af ophavsretten til musikværker er således afgiftspligtige personer i momsmæssig forstand, hvorfor de fakturerer appellanten vederlagene med den tilsvarende moms.
- 8 Appellanten har henledt opmærksomheden på de forskellige fortolkninger af direktiv 2006/112, der anlægges af domstolene og Ministerul Finanțelor Publice (ministeriet for offentlige finanser), idet sidstnævnte har oplyst appellanten om, at den tilladelse til at anvende musikværker i forbindelse med overføring til

almenheden, der tildeles arrangører af forestillinger mod vederlag, ikke udgør en tjenesteydelse i momsmæssig henseende.

- 9 **Indstævnte** har i det væsentlige rejst kritik af størrelsen af det vederlag, som indstævnte er blevet pålagt at betale, som følge af den fejlagtige kvalificering af typen af den arrangerede forestilling.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 10 **Det første spørgsmål** vedrører spørgsmålet om, hvorvidt transaktioner, hvorved indehavere af rettigheder til musikalske værker giver arrangører af forestillinger tilladelse til at anvende sådanne værker, skal kvalificeres som levering af tjenesteydelser mod vederlag som omhandlet i direktiv 2006/112.
- 11 Den forelæggende ret har rejst spørgsmålet om anvendelsen *mutatis mutandis* i den foreliggende sag af den retlige argumentation, som Domstolen fulgte i dom af 18. januar 2017, SAWP, C-37/16, EU:C:2017:22, ved fortolkningen af de samme bestemmelser i direktiv 2006/112, selv om denne dom ikke har direkte relevans i den foreliggende sag, idet den nævnte dom henviser til forskellige ejendomsrettigheder og kategorier af forskellige indehavere. I modsætning til indehavere af reproduktionsrettigheder, når der er tale om kopier til privat brug, har ophavsmanden til musikværker således ikke blot en ret til et rimeligt vederlag, men har også ret til direkte eller indirekte at tillade eller forbyde overføring til almenheden af værket, idet denne ret kan overdrages.
- 12 Det bemærkes imidlertid, at Domstolen i dom af 18. januar 2017, SAWP, C-37/16, EU:C:2017:22, lagde to hovedargumenter til grund for konklusionen om, at der i dette tilfælde ikke var tale om en transaktion mod vederlag, der karakteriserer en »tjenesteydelse«.
- 13 Der bestod for det første ikke et retsforhold, hvorunder der var sket en gensidig udveksling af ydelser, mellem på den ene side indehaverne af reproduktionsrettighederne eller i givet fald den kollektive forvaltningsorganisation for sådanne rettigheder og på den anden side producenterne eller importørerne af tomme medier og apparater til optagelse og gengivelse af værker. Forpligtelsen til at betale gebyrer påhvilede disse producenter og importører i henhold til den nationale lovgivning, som ligeledes fastsatte størrelsen heraf.
- 14 For det andet udgjorde den rimelige compensation, der skulle betales til indehaverne, ikke den direkte modværdi for nogen ydelse, da den var forbundet med den skade, som disse rettighedshavere havde lidt som følge af reproduktionen af deres beskyttede værker.
- 15 Ifølge den forelæggende ret er det ikke udelukket, at i det mindste det første argument også finder anvendelse i det foreliggende tilfælde i betragtning af retsforholdet mellem indehaverne af ejendomsrettigheder til musikalske værker og

den kollektive forvaltningsorganisation og mellem sidstnævnte og brugerne af musikværker.

- 16 Den forelæggende ret har anført, at indehavere af ophavsrettigheder i henhold til rumænsk ret ikke kan overføre ejendomsret, der er anerkendt ved lov, til kollektive forvaltningsorganisationer, mens kollektiv forvaltning er obligatorisk for udøvelsen af retten til overføring til almenheden af musikværker. Kollektive forvaltningsorganisationer repræsenterer derfor også rettighedshavere, der ikke har overdraget de kollektive forvaltningsorganisationer mandat til forvaltningen af deres rettigheder.
- 17 Den forelæggende ret har endvidere anført følgende:
- Både forpligtelsen til at udstede en ikkeeksklusiv tilladelse/licens og betalingen af det vederlag, som tilfalder rettighedshaverne, udspringer af national ret, som også fastlægger kriterierne for beregning af vederlaget.
 - I tilfælde af obligatorisk kollektiv forvaltning som i den foreliggende sag handler den kollektive forvaltningsorganisation efter loven uafhængigt af et udtrykkeligt mandat fra dets medlemmer.
 - Fastlæggelsen af det faktiske beløb skal ske på grundlag af forhandlinger mellem den kollektive forvaltningsorganisation og repræsentanter for brugerne i overensstemmelse med lovgivningen, idet rettighedshaverne ikke er direkte involveret heri.
 - Rettighedshaverne modtager ikke det beløb, der faktisk betales af brugerne, men modtager et vist beløb fra den kollektive forvaltningsorganisation, der fordeler det på grundlag af proportionalitetskriterier og efter fradrag af et gebyr.
- 18 Under disse omstændigheder opstår spørgsmålet, om der består et retsforhold, hvor der foreligger en gensidig udveksling mellem rettighedshaverne og en bestemt bruger, og om de pengebeløb, som rettighedshaverne i sidste ende modtager fra den kollektive forvaltningsorganisation, udgør en faktisk modværdi for en bestemt tjenesteydelse.
- 19 Såfremt et sådant retsforhold foreligger, opstår spørgsmålet om, hvorvidt der i den foreliggende sag kan være tale om overdragelse af et immaterielt gode ligeledes under hensyntagen til bestemmelserne i artikel 56, stk. 1, litra a), i direktiv 2006/112, som omfatter »hel eller delvis overdragelse af ophavsrettigheder« i forbindelse med levering af tjenesteydelser.
- 20 **Det andet spørgsmål** afhænger i høj grad af det første spørgsmål og foreligger kun, såfremt dette spørgsmål besvares bekræftende.
- 21 Den forelæggende ret ønsker nærmere bestemt oplyst, om kollektive forvaltningsorganisationer, når de modtager vederlag fra arrangører af

forestillinger for retten til overføring til almenheden af musikværker, handler som afgiftspligtige personer som omhandlet i artikel 28 i direktiv 2006/112.

- 22 Spørgsmålet er relevant i den foreliggende sag, for så vidt som det er nødvendigt at afgøre, om indstævnte i tilfælde af, at appellanten får medhold i sine påstande, også skal betale moms af det beløb, som indstævnte er blevet pålagt at betale. Det skal med andre ord afgøres, om den kollektive forvaltningsorganisation i det foreliggende tilfælde optræder som formidler i forbindelse med en ydelse, således at den kollektive forvaltningsorganisation i momsmæssig henseende anses for selv at have modtaget og leveret den pågældende tjenesteydelse.
- 23 Den fortolkningstvivel, der ligger til grund for dette spørgsmål, udspringer af selve den måde, hvorpå appellanten i den foreliggende sag som kollektiv forvaltningsorganisation er involveret i det retsforhold, der forudsætter en gensidig udveksling mellem rettighedshaverne og en bestemt bruger.
- 24 Som det fremgår af EU-Domstolens praksis vedrørende fortolkningen af artikel 28 i direktiv 2006/112, skaber denne bestemmelse en retlig fiktion om to identiske ydelser, der leveres efter hinanden. I medfør af denne fiktion anses den afgiftspligtige person, der optræder som formidler ved leveringen af tjenesteydelserne (kommissionæren), for først at have modtaget de omhandlede tjenesteydelser fra den person, for hvis regning denne handler (kommittenten), før den pågældende anses for dernæst selv at levere disse tjenesteydelser til kunden. Det følger heraf, at hvad angår retsforholdet mellem kommittenten og kommissionæren er deres respektive roller som leverandør og betaler af tjenesteydelser i momsmæssig henseende på fiktiv vis byttet om.
- 25 I den foreliggende sag er det ifølge den forelæggende ret imidlertid ikke klart, om det kan antages, at der er tale om to identiske ydelser, der leveres efter hinanden, navnlig eftersom den kollektive forvaltningsorganisation i tilfælde af obligatorisk kollektiv forvaltning også repræsenterer rettighedshavere, der ikke har overdraget dem et mandat. På den anden side er kvalificeringen af den kollektive forvaltningsorganisation som den blotte modtager i den rolle, der er fastsat i direktivets artikel 28, tvivlsom i betragtning af de retlige forpligtelser, der følger af den kollektive forvaltning.
- 26 Når det i lyset af artikel 28 i direktiv 2006/112 er blevet afklaret, hvilken status kollektive forvaltningsorganisationer har, og i givet fald om de har pligt til at udstede fakturaer med moms til de respektive arrangører af forestillinger, bør det efter den forelæggende rets opfattelse også afklares, om ophavsmænd og andre indehavere af ophavsrettigheder til musikværker skal udstede fakturaer med moms til de kollektive forvaltningsorganisationer, når vederlagene udbetales til dem.